

na zákonnou odměnu. Nějaké náhrady za tuto odměnu nelze žádati na zachráněném nebo jeho příslušnících. Záchranné toto přísluší nejen za zachránění člověka do vody spadnuvšího, nýbrž i za zachránění zdánlivě mrtvých kteréhokoli druhu jiného, dokáže-li se, že zachráněný i ochránce jeho byli v patrném nebezpečí života a jestliže ochránce skutečně svůj vlastní život v nebezpečí vydal (dek. dv. kanc. ze dne 15. ledna 1823, sb. Krop. sv. 48). Odměna za zachránění života povoliti se má i v případech, kde neshťestí způsobeno pádem do propasti, jsou-li tu zákonné podmínky a jmenovitě prokázáno-li nade vši pochybnost nebezpečí života obou — jak zachráněného tak i ochránce (výn. min. fin. ze dne 22. března 1850, svědčící místodržitelství tyrolskému, č. 55 z. z. str. 52).

IV. Zvláštní záchranná zařízení pozůstávají v rozsáhlé míře ve Vídni a v Praze, kdež činnými jsou zvláštní spolky (společnosti záchranné neb ochranné), jež ona zařízení udržují a vedou; k účelu tomu mají k rukou potřebný lékařský a zdravotní personál; záchranné společnosti zařídily pak zvláštní záchranné stanice, kdež dostává se první pomoci lékařské osobám nehodou tělesnou postiženým nebo na veřejné ulici náhle ochuravěvším k jich přání, načež pak buďto ponechávají se v domácím ošetřování nebo dopravují se do veřejných nemocnic. Rovněž jsou při živějších březích větších řek záchranné čluny a jiná opatření sdělána; konečně vydány jsou pro železnice zvláštní předpisy o záchranných opatřeních, z nichž zejména uvéstí sluší poplašné znamení (Nothsignal). Podobně vytýkají i zdravotní zákony a instrukce pro lékaře obvodní a obecní četná nařízení a předpisy o záchraně života.

V. Záchrana života na moři.

Tam, kde nebezpečí v prodlení, povinen jest každý úřad neb orgán správy přístavní a zdravotní za vlastní zodpovědnost převzítí v obvodu mu přikázaném okamžitá nutná opatření mimořádná ve smyslu platných zákonných předpisů; avšak úřadům těmto přináležejí další závazek, zpravití totiž o nastalé pohromě a vykonaných opatřeních nejen přímo nadřízený úřad, nýbrž i úřad námořský a, kde toho potřebí, též příslušný úřad politický. Každý úřad i orgán pobřežní a zdravotní správy bez rozdílu povinen jest všem lodím, které jsou při pobřeží v nebezpečí, dovoliti příjezd do vlastního nebo do nejbližšího přístavu, ať již lodě ty opatřeny jsou pasem zdravotním čili nic, a musí dotyční orgánové lodě takové po čas pobytu jich ve přístavu náležitě ostrážeti a teprve, když nebezpečí zažehnáno bylo, odkázati je na místo jich určení. Povinností plavců pak jest opatřiti se příhodnými zařízeními své lodní výzbroje k zachránění jednotlivých mužů, po případě celého mužstva; sem náležejí záchranné plachty, vesty korkové, vhodně upravené žíněnky, ochranné obleky, záchranné plě a čluny, jakož i prostředky ke spojení s pevninou. Záchranné plě, mají-li přepraviti přes vodu lidi, musí býti značně rozsáhlých rozměrů a míti potřebná zařízení k tomu, aby vlnami odneseny nebyly osoby z trosk lodních zachráněné. I lékařský lodní personál povinen jest při tom spolupůsobiti a dbáti toho, by loď byla vyzbrojena vším, co by dobré služby konati mohlo ve případě potřeby pro záchranu životů lidských.

Zájem exekuční.

Zájmem rozumíme ve smyslu ex. ř. úkon, jímž se na základě t. zv. titulu exekučního (viz čl. Tituly exekuční) zevrubně určuje předmět exekučního práva zástavního (pignus judiciale), zájmem vzniklého. Zájmem

vznikne tedy právo zástavní. Forma zájmu je různá dle toho, mají-li býti zabaveny věci movité nebo nemovité. Podotknouti sluší, že ku jmění movitému počítá zákon jednak movité věci hmotné, dále pohledávky peněžné, zejména též pohledávky knihovně zjištěné, dále nároky na vydání a plnění věcí hmotných a konečně jinaká práva majetková. K těmto právům majetkovým počítá zákon zvláště výminek (§ 330 ex. ř.), dále nároky na vydání majetkové podstaty neb na rozdělení majetkové podstaty neb na vyloučení příslušejícího podílu (§ 333 ex. ř. čl. 120, 126, 169 obch. z., §§ 1192, 1215, 841 o. o. z.), dále právo na plody neb jinaká požitková práva k věcem movitým neb nemovitým, dále živnostenská oprávnění, výsady průmyslové, práva rybolovu, honby, právo svobodného kutání (§ 334 ex. ř.), zákonné právo poživací otce ku jmění dítek (§§ 336 ex. ř., 150 o. o. z.), podniky živnostenské, tovární závody a jinaké podniky hospodářské (§ 341). Dále lze sem čítati nároky na odbírání dříví z lesa, práva na dobývání kamene, práva autorská, pokud ovšem ve smyslu zák. ze dne 26. prosince 1895 č. 197 ř. z. exekuce je připuštěna. Vzhledem dále k tomu, že o exekuci na nároky na vydání a plnění věcí hmotných platí podstatně tytéž předpisy, jako o exekuci na pohledávky peněžité (§ 325 ex. ř.), můžeme vlastně rozeznávati 3 skupiny jmění movitého, a sice

1. hmotné věci movité:

2. pohledávky a sice jak peněžné, tak i pohledávky na vydání a plnění věcí hmotných a konečně

3. výminek a t. zv. práva imateriální neb individuální shora vytčená.

Pokud se týče nemovitostí, rozeznává ex. ř. nemovitosti v knihách veřejných nezapsané a zapsané. O tom, jak se uvedené skupiny majetku movitého i nemovitého zabavují, sluší uvést:

A. Zájem věcí movitých.

I. Zájem hmotných věcí movitých (res mobiles corporales). K nim počítá ex. ř. též kuksy, t. j. podíly na jmění nákladnictva (čl. XXV. uv. z. k ex. ř., jenž se postavil na stanovisko § 140 hor. z. stanovícího, že kuksy dlužno považovati se stanoviska právního za movitosti). Zájem záleží tu — dle shora řečeného — v založení soudcovského práva zástavního k movitostem dlužníkovým, jež se nalézají v detenci dlužníka samého neb věřitele neb osoby třetí k vydání jich ochotné (§ 262 ex. ř.). Zájem děje se pak buď zájemním popsáním, t. j. sepsáním a popsáním věcí v protokole (protokol zájemní) (§ 253 ex. ř.). Protokol zájemní předloží se soudu exekučnímu (§ 254 ex. ř.). Každé předsevzaté zabavení vyznačí se v zájemním rejstříku. O vedení rejstříku exekučního (*E.*) byly vydány nové předpisy nař. min. spr. ze dne 15. října 1898 č. 23.707, jež vešly v platnost 1. ledna 1899. Předpisy těmito byly změněny předpisy §§ 223 č. 1, 224 č. 1, 232 a 233 jednacího řádu ze dne 5. května 1897 č. 112 ř. z. Předposlední a poslední odstavec § 233 jedn. ř. byly zrušeny a na místo nich připojeny co § 233 *a*, *b*, *c* předpisy nové.

Byly-li již věci zajmuty pro jméno věřitele, děje se jich zabavení pro nového věřitele poznámkou v zájemním protokole dřívějším. Mluví se tu o nadzástavě (§ 257 ex. ř.). Forma zájmu je tudíž dvojí: zájemné popsání nebo poznámka v zájemním protokole. Zájemem vzniká právo zástavní ke věcem v protokole zájemním sepsaným a popsaným (t. zv. Pfändungspfandrecht), o kterém platí ta zvláštnost, že zaniká, nebylo-li do roka po zájmu žádáno za prodej a nebylo-li v řízení prodejním řádně pokračováno

(§ 256 odst. 2 ex. ř.). Tuto sankci § 256 vztahoval čl. XXXVII. uv. z. k ex. ř. též na exekuční práva zástavní, jež byla nabyta před 1. lednem 1898. Lhůta počítala se od 1. ledna 1898.

II. Zájem pohledávek (viz tento čl.).

III. Zájem jinakých práv majetkových (§§ 330 nn. ex. ř.).

Zájem děje se tu:

1. stejně, jako u pohledávek, t. j. doručením soudního zákazu placení podlužníkovi. To ovšem je jen tehda možným, když tu nějaký podlužník vůbec jest. Není-li ho však, děje se zájem

2. doručením zájemního usnesení (Pfändungsbeschluss) obsahujícího zákaz dispozice exekutovi, t. j. soud nařídí exekutovi, by se zdržel veškeré dispozice právem dotčným. Usnesení takovému rekusem odpovírat nelze (§ 345 č. 1 ex. ř.). Konečně děje se zájem

3. zájemným popsáním, pokud se týče poznámkou na dřívějším protokole zájemním. To státi se může ovšem jen tehda, když podstata práva majetkového dopouští zájemné popsání (§ 331 ex. ř.).

B. Zájem nemovitostí.

I. Zájem nemovitostí v knihách veřejných nezapsaných děje se zájemním popsáním (§ 90 ex. ř.). Zájemní popsání lze však jen tenkrát předsevzít, když a pokud nemovitost, o kterou jde, je v držení neb spoludržení dlužníkově. Není-li držení soudu exekučnímu známo a nelze-li je ani osvědčiti listinou, budiž dlužník dříve slyšen o držbě nemovitosti, než se nařídí zájemní popsání. O nařízeném zájemním popsání budiž zpraven dlužník a buďte mu zároveň oznámeny místo a čas jeho výkonu. Zájemné popsání staň se tak, že části nemovitosti dle druhu kultury, výměry a hranic za současného označení osoby držitelovy a náleží-li nemovitost několika osobám, tedy i spoludržitelů, jakož i s čísly parcel katastrálních, z nichž se nemovitost skládá, zapíše se do protokolu. V protokole uvede se též prohlášení, že nemovitost neb její díl dlužníkovi náležející je zabavena pro vykonatelnou pohledávku věřitele, jehož jméno a obydlí a též obydlí zástupce věřitelova se též v protokole uvede. Pohledávka budiž v protokole dle kapitálu a příslušenství s poukázáním na titul exekuční uvedena a co vykonatelná označena. Protokol o vykonaném popsání zájemním předloží se pak soudu exekučnímu a o vykonaném zájemním popsání zpraví soud exekuční exekventa i exekuta. Byla-li nemovitost již pro jinou vykonatelnou pohledávku vylíčeným způsobem zajmuta, vykoná se zájem později povolený poznámkou v protokole již sepsaném, ač neodporuje-li se správnosti a úplnosti prvního zájemního popsání. V poznámce pojmenován buď věřitel, k jehož návrhu se pohledávka dále zabavuje a pohledávka sama buď co vykonatelná označena. Mimo to uvedeno buď bydliště věřitelovo a jeho zástupce. Každý zájem nemovitosti zájemním popsáním neb poznámkou v zájemním protokole vykonaný vyhlásí se v obci, ve které nemovitost leží, způsobem v místě obvyklým obecními zřízenci a mimo to oznámí se vyhláškou na soudní desce soudu exekučního příbitou (§§ 91 až 95 ex. ř.).

II. K nemovitostem v knihách veřejných zapsaným zřídí se exekuční právo zástavní vkladem knihovním (o tom viz § 88 nn. ex. ř. a zejména čl. Právo zástavní).

Ku konci sluší podotknouti, že zájem jest též jedním z úkonů exekučních, jimiž lze zajistiti pohledávky peněžité (§ 374 ex. ř. a čl. Zajištění).